

turistička
zajednica
grada
ogulina

Broj: 203

Ogulin, 4. prosinca 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
GRAD OGULIN
2133/02 STRUČNA SLUŽBA GRADSKOG
VIJEĆA I GRADONAČELNIKA

Primljeno:	08.12.2014.	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
334-01/14-01/06	02	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
383-14-3		

GRAD OGULIN

GRADSKO VIJEĆE

PREDSJEDNIK GRADSKOG VIJEĆA

MILAN SABLJAK

OGULIN

Predmet: Odluka Skupštine Turističke zajednice grada Ogulina

Poštovani!

Na sjednici Skupštine Turističke zajednice grada Ogulina održanoj 26. studenoga 2014. godine donesena je Odluka o usvajanju krovnog idejnog rješenja projekta *Održivo korištenje kanjona Dobre, Đulinog ponora i Medvedice*.

Zbog važnosti za razvoj turizma i zaštitu okoliša, Skupština upućuje prijedlog Gradskom vijeću da istu usvoji na svojoj sjednici.

U prilogu dopisa dostavljamo:

- Odluku o usvajanju krovnog idejnog rješenja projekta *Održivo korištenje kanjona Dobre, Đulinog ponora i Medvedice*
- Krovno idejno rješenje projekta *Održivo korištenje kanjona Dobre, Đulinog ponora i Medvedice (tiskani i digitalni oblik)*.

S poštovanjem,

Direktorica Turističkog ureda:

Antica Puškarić

ODRŽIVO KORIŠTENJE KANJONA DOBRE, ĐULINOG PONORA I MEDVEDICE

Krovno idejno rješenje projekta

Muze d.o.o. za savjetovanje i upravljanje projektima u kulturi i turizmu, Zagreb

Zagreb, 2013.

«Frankopanska kula, pretvorena u tamnicu, smaragd Đule u briljantima vodopada, u ambisu pod lijepim mostom i lijepo mjesto s uređenim šetalištem, noseći sve tragove uredne i racionalne vojničke i napoleonske uprave.» A. G.Matoš o Ogulinu, 11. Studenog 1909.

«Čudnovati i napadni oblici Kleka i romantičnost Dobre pružali su mojoj mašti toliko hrane, da sam daleko u noć prevračala u muslima najčudnovatije slike i fantastične mogućnosti: što li se sve odigrava u dubokoj noći oko Kleka.» I. B. Mažuranić u Autobiografiji, 1930.

Ko-autorice:

Dragana Lucija Ratković Aydemir, Muze d.o.o. Zagreb

Ankica Puškarić, TZ Grada Ogulina

Članovi radnog tima:

Aleksandra Kolić-Puškarčić

Napomena:

Idejno je rješenje nastalo na temelju dviju radionica koje su organizirane u Ogulinu s lokalnim stanovništvom i predstavnicima javnog, civilnog i privatnog sektora, pod okriljem organizatora TZ Grada Ogulina. Krovno idejno rješenje je autorsko djelo i izrađeno je za potrebe razvoja lokalne zajednice Grada Ogulina. Svako korištenje studije ili dijelova studije za druge potrebe i od strane drugih fizickih ili pravnih subjekata, kao i svako umnažanje studije, nije dozvoljeno bez znanja i suglasnosti ko-autora. U implementaciji projekta, naručitelj se obvezuje uvijek navesti tvrtku Muze d.o.o. kao izrađivača Krovnog idejnog rješenja.

sadržaj

sadržaj	4
uvod	6
o prirodnim resursima.....	7
Rijeka Dobra	7
Đulin ponor	7
Špiljski sustav	8
definiranje poslanja, vizije i vrijednosti.....	9
Poslanje.....	9
Vizija.....	9
Vrijednosti	10
analiza stanja i okruženja	11
SWOT analiza.....	11
Analiza dionika	14
<i>Primarni dionici</i>	<i>14</i>
<i>Sekundarni dionici</i>	<i>15</i>
<i>Tercijarni dionici.....</i>	<i>15</i>
Analiza ciljnih skupina.....	16
<i>Primarna ciljna skupina.....</i>	<i>16</i>
<i>Sekundarna ciljna skupina.....</i>	<i>17</i>
opći ciljevi	18
1. CILJ Razvoj i implementacija infrastrukture za održivo korištenje prirodne i kulturno-povijesne baštine.....	18
2. CILJ Stvaranje novih malih poduzetnika i radnih mjesta	18
3. CILJ Obogaćenje turističke ponude za tržište specijalnih interesa.....	18
posebni ciljevi/projektni prijedlozi	19
1. CILJ Razvoj i implementacija infrastrukture za održivo korištenje prirodne i kulturno-povijesne baštine.....	19
1.1. <i>Poboljšati poziciju Ogulina kao doživljajne destinacije «Ogulin – zavičaj bajke»:</i>	<i>19</i>

2. CILJ Stvaranje novih malih poduzetnika i radnih mjesta	21
2.1. Potaknuti zapošljavanje i samozapošljavanje, osobito mladih visoko-obrazovanih ljudi:	21
2.2. Razviti poduzetnički interes lokalnog stanovništva za kreativno korištenje prostora koje je fizički vezano za kanjon Dobre, Đulin ponor i Medvedicu	22
2.3. Porast prihoda iz turističkog sektora u proračunu Grada, Karlovačke županije i RH	22
3. CILJ Obogaćenje turističke ponude za tržište specijalnih interesa.....	22
3.1. Razviti infrastrukturu za razvoj turizma specijalnih interesa.....	22
3.2. Razviti sadržaj turizma specijalnih interesa koji će biti kompatibilan i kao takav dopuna sadržaju Centra za posjetitelje "Ivanina kuća bajke" i tematskoj Ruti bajke u prostoru:.....	22
faze projekta	24
Pripremna faza.....	24
Prva faza	24
Druga faza	25
Treća faza.....	25
očekivani rezultati	26
Izravni.....	26
Neizravni	26
annex.....	27
Ogulin, zavičaj bajke	27
Ivanina kuća bajke.....	27
Ogulinski festival bajke	28
Ruta bajke	28

uvod

U cilju zadovoljenja potreba lokalnih stanovnika za razvojem, a turista za što boljom kvalitetom ponude destinacije (atraktivnim sadržajima i raznolikošću usluga), pokazala se potreba za izradom projekta koji će osigurati održivo korištenje vrlo atraktivnog i do sada zanemarenog prirodnog resursa Grada Ogulina: kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i špiljskog sustava Medvedica. Slijedom navedenoga potaknuta je izrada krovnog idejnog rješenja koji ima za cilj na jednom mjestu objediniti glavne sastavnice ovoga projekta kako bi se mogao planirati njegov sustavan razvoj. Projektne aktivnosti koje su sastavni dio ovog krovnog idejnog rješenja usmjerene su održivom korištenju navedenog prostora obzirom da je isti zapušten, neuređen i bez ikakve infrastrukture, a istovremeno vrlo atraktivan resurs za razvoj velikog broja aktivnosti i sadržaja. Kako se nalazi u neposrednoj blizini novootvorenog Centra za posjetitelje "Ivanina kuća bajke" (otvoren u rujnu 2013. godine), te je sastavni dio jedinstvene Rute bajke kojom je interpretiran ogulinski kraj, potreba njegova uređenja pokazala se sve aktualnijom.

Metodologija izrade ovog Krovnog idejnog rješenja počiva na participatarnosti, kontinuitetu i interdisciplinarnosti.

Kako bi se osigurala **participacija** što većeg broja dionika, održane su u Ogulinu dvije radionice (15. studenog i 14. prosinca 2012. godine) na kojima su sudjelovali dionici, predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora iz Ogulina i Karlovačke županije. Doprinosi učesnika radionica uzeti su u obzir u izradi ovog krovnog idejnog rješenja.¹

Ovo se Krovno idejno rješenje također temelji na Studiji razvoja kulturnog turizma iz 2006. godine² koja donosi viziju održivog razvoja kulturnog turizma u Gradu Ogulinu i strateški je plan razvoja destinacije. U studiji se Ogulin pozicionira kao bajkovito odredište koje polazište za prepoznavanje i valorizaciju vlastitog kulturnog i turističkog, pa i tržišnog identiteta i napretka sažima u svojevrsnoj robnoj markici, brendu «Ogulin, zavičaj bajke». **Kontinuitet** vizije razvoja destinacije koja je razvijena u gorespomenutoj studiji ogleđa se i u svim sastavnicama krovnog idejnog rješenja održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i špiljskog sustava Medvedica.

Razvoj sastavnica ovog projekta moguć je samo kroz **interdisciplinarni pristup**: od speleologije, ekologije, biologije, preko povijesti, povijesti umjetnosti, povijesti književnosti, urbanizma, arhitekture, interpretacije baštine, muzeologije, interpretacijskog pisanja i raznih grana dizajna i inženjerskog projektiranja, pa će i suradnici koji će raditi na njihovu razvoju biti predstavnici nekih od nabrojanih struka.

¹ Sastavni dio ovog idejnog rješenja čine izvješća i evaluacije s dviju radionica.

² Autor studije Dragana Lucija Ratković, Muze d.o.o.

o prirodnim resursima³

Okolica Ogulina pravi je bajkoviti krajolik, a dva prirodna fenomena - rijeka Dobra i planina Klek - obilježavaju njegov identitet. Sam je grad izrastao na pećinastom kraškom tlu, punom vrtača, kojim je oblikovana i njegova okolica. Divlja i nepredvidiva kraška ljepotica - ponornica rijeka Dobra - ponire u Đulinom ponoru nad kojim se nadvio utvrđeni frankopanski grad. Uz Dobru je povezana i prije spomenuta legenda o djevojci Đuli koja se u ponor sunovratila nakon vijesti o smrti njezina ljubavnika, pa se i sama rijeka nerijetko lokalno naziva Đula.⁴ O Ogulinu i okolici kao prijestolnici čudesa u monografiji Ogulina pisala je dr. Željka Čorak, interpretirajući krajolik u skladu s bajkama rođene Ogulinke, Ivane Brlić Mažuranić: Đulin ponor nastao je udarcem Regočeve noge na mjestu gdje počinje njegovo i Kosjenkino putovanje kroz ponore i vrtače „Legen grada“, Klek je Kitež planina zajedno s jezerom Sabljacima.⁵ Možemo dodavati u nedogled: Dobra kad nabuja postaje Zlovoda, Domaći su svi ogulinski dobri ljudi...

Rijeka Dobra

Dobra je rijeka ponornica. Izvire iz dva izvora: kod Bukova vrha i kod Skrada (selo Gornja Dobra kraje stare ceste Zagreb - Rijeka). Duljine je 107,9 km i porječja površine 900 m². Sastoji od tri svojstvena dijela toka. Od izvora do Đulinog ponora u Ogulinu, ima naziv Gornja Dobra ili Ogulinska Dobra, te duljinu od 51,2 km. Nakon poniranja prolazi podzemljen kroz špiljski sustav Đulin ponor - Medvedica te ponovno izvire kraj sela Gojak, po kojem se nekad naziva i Gojačka Dobra, te se koristi za rad Hidroelektrane Gojak. Nakon hidroelektrane Gojak naziva se uglavnom Donja Dobra. Nakon 52,1 km toka utiče u Kupu uzvodno od Karlovca. Kanjon rijeke Dobre je dug oko 2 km i završava uzvodno jezerom Bukovnik, nađovezuje na rekreacijsku zonu Kranjčevka.

Đulin ponor

Ovdje je mjesto poniranja rijeke Dobre te tu završava njezin gornji tok. Dubok je 40 metara. Njime završava živopisni klanac rijeke Dobre koja nestaje u dubinu zemlje pod kamenom liticom. Nad liticom je smješten stari frankopanski grad Ogulin (Frankopanski kaštel) sagrađen početkom 16. stoljeća. Đulin ponor prima poplavne vode rijeke Dobre kada se povisi vodostaj u kanjonu. Izletnici i turisti ovaj hidrogeološki spomenik

³ Špiljski sustav Đulin ponor-Medvedica – Speleološki vodič, 2013.

⁴ Hirc D.: *Dobra*. U: Ogulin povijesna i kulturna baština. Ogulin 2002., str. 237.-238.

⁵ Čorak Ž.: *Visibilia et invisibilia*. Vijenac br. 337, 1. veljače 2007.

prirode mogu razgledati s dva vidikovca koji se nalaze u blizini Frankopanskog kaštela i drugi nasuprot njega u Parku izviđača. Kamene litice Đulina ponora često su vježbalište alpinista, a podzemni svijet Ogulina privlači speleologe.

Prema legendi koja potječe iz prve polovice 16. stoljeća i od tada živi u svijesti mnogobrojnih naraštaja ogulinskog kraja, ponor rijeke Dobre u Ogulinu dobio je ime po mladoj djevojci, koja se zvala Đula ili Zulejka. Djevojka Zulejka je bila kćerka Ivana pl. Gušića, zapovjednika ogulinske tvrđave. Roditelju su, kako je bio običaj tadašnjeg vremena, obećali Zulejku starijem plemiću za ženu. No, u Ogulin je uskoro stigao mladi i hrabri krajiški kapetan Milan Juraić. Zulejka se u njega zaljubila, ali je Milan ubrzo smrtno stradao u bitci s Turcima. Čuvši to, Zulejka ili Đula se sunovratila u ponor rijeke Dobre. Tako je ponor dobio ime Đulin ponor. Zagleda li se bolje litica iznad ponora, može se vidjeti profil muškarca koji gleda ka velikom tamnom otvoru ponora. Ogulinci kažu da to Milan gleda kuda je nestala njegova Zulejka.

Špiljski sustav Medvedica

Đulin ponor i špilja Medvedica povezani su u jedan podzemni špiljski sustav s ukupnom horizontalnom duljinom kanala 16 396 m, te visinskom razlikom 83,5 m. Radi se o aktivnom ponoru sa stalnim vodenim tokovima u unutrašnjosti, u koji je do izgradnje hidroelektrane Gojak ponirala Gornja Dobra, rijeka koja izvire u Gorskom Kotaru. Ulazni dijelovi ovog sustava (Đula, Medvedica, Badanj) poznati su još od davnina. Prva istraživanja izveli su Josip Poljak (1926.) i Mirko Malez (1956-1957.). Detaljna istraživanja ovog špiljskog sustava organizirao je Marijan Čepelak i Speleološki odsjek PDS Velebit (Zagreb) od 1984. do 1987. godine.

Špiljski sustav Đula-Medvedica je tipičan primjer ljudskog zanemarivanja okoliša. Ulazni dio Đulinog ponora te posebno Medvedice su najzagađeniji dijelovi. Špilja je onečišćena otpadnim vodama s površine, i s materijalima iz rijeke Dobre tijekom visokog vodostaja (kada je brana otvorena). Postoji više vrsta otpada: umjetni kruti otpad (metal, staklo, guma i plastični materijali), biološki otpad (drveni balvani i granje, mrtvi organizmi, mikroflora i mikrofauna u onečišćenoj vodi), kemijski otpad (ulje, deterđenti i druge kemikalije). Posljedice takvog zagađenja su sljedeće: ponor se začepi i uzrokuje poplave, podzemlje je mehanički i bakteriološki kontaminirano. Konačna posljedica je da je ukupno podzemlje ugroženo, što direktno utječe na sav živi svijet ogulinskog područja.

definiranje poslanja, vizije i vrijednosti

Poslanje

Poslanje je izjava o svrsi projekta i služi kao vodič za planiranje, razvoj i pozicioniranje u budućnosti. Osigurava temelje za vođenje oblikovanja vizije, vrijednosti i implementacijske planove i dokumentaciju. Izjave o poslanju su dinamični, živi dokumenti koji se trebaju revidirati na regularnoj osnovi i mijenjati od vremena do vremena. Izjava o poslanju se treba formalno prodiskutirati jedanput godišnje od strane projektnog tima i tada se mora ponovno potvrditi odlučnost u provođenju poslanja projekta. Mnogi događaji mogu dovesti do toga da projektni tim revidira svoju izjavu o poslanju. Rad na reviziji može biti jako osnažujući, jer glavna vrijednost ovog procesa je repositionirati projekt i njegove sastavnice kako bi bio relevantan i kako bi mogao odgovarati na promjene vanjskog okruženja.

Poslanje projekta je održivo korištenje kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i špiljskog sustava špilje Medvedica kako bi se sačuvale sve prirodne vrijednosti ovog područja, te stvorile nove dodane vrijednosti koje doprinose kvaliteti života lokalnog stanovništva, te atraktivnosti i bogatijoj ponudi destinacije «Ogulin, zavičaj bajke» za sve posjetitelje.

Vizija

Vizija otkriva svrhu postojanja projekta, ali to čini s naglaskom na isticanje njegovih najvećih vrijednosti koje se očituju u ostvarenju njegova poslanja. Izjava o viziji treba biti inspirativna kako bi energizirala i motivirala sve sudionike i dionike u procesu djelovanja i dugoročnog razvoja projekta! Ona je zvijezda vodilja projekta koja entuzijastički opisuje njegov najbolje moguće ostvarivi razvoj! Glavna pitanja na koja vizija mora odgovoriti su: Kako se projekt odnosi prema svojim posjetiteljima i zajednici? Kako obogaćuje dobrobiti drugih i poboljšava kvalitetu života? Tko ima korist od projekta? Koje usluge nudi?

Vizija projekta je stvoriti od kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i špiljskog sustava Medvedica inovativno i suvremeno, doživljajno i edukacijsko središte prirodne baštine grada za sve njegove građane i posjetitelje, koje doprinosi kvaliteti života svakog pojedinca ogulinske zajednice.

Vizija projekta sagledava se u kontekstu vizije destinacije «Ogulin, zavičaj bajke».

Godine 2020. Ogulin je vibrantan i jedinstven grad, ponosan što dostojno nosi titulu *zavičaja bajke*! Ogulin je kao bajka za svoje stanovnike koji u njemu žive zdravo i u blagostanju, ali i za sve njegove posjetitelje. Brojne skupine turista obilaze bajkoviti grad, istražuju bajkovitu okolicu,

planinare, voze bicikle i uživaju u ogulinskoj očuvanoj prirodi planinama, rijekama i jezerima, te bogatoj i istančanoj kulturnoj ponudi i gastronomiji baziranoj na eko proizvodnji.

U Ogulinu se održava jedan od najposjećenijih festivala u ovom dijelu Europe – jedinstvenom festivalu bajke istančanog programa, a glavna je atrakcija jedinstveni centar za posjetitelje «Ivanina kuća bajke», nagrađen brojnim strukovnim nagradama u Europi i svijetu. Nalazi se u sklopu Staroga Grada koji je središnji centar brojnih kulturnih događanja tijekom cijele godine... Nitko na putu prema najljepšem europskom moru, na propušta posjetiti Ogulin...

Vrijednosti

Vrijednosti su sukus osnovnih strateških principa projekta koji se ogledaju, ostvaruju i prepoznaju u svim segmentima i aspektima njegova razvoja.

Svijest o potrebi očuvanja prirode – u svemu što radimo, a posebno u kreiranju i osmišljavanju svojih programa, interpretiranju baštine i njezinih baštinika osvještavamo potrebu očuvanja prirode i okoliša;

Edukacija – naš rad se u prvom redu temelji na stjecanju i prenošenju znanja kako o prirodnim fenomenima, tako i o očuvanju prirode u cjelini;

Partnerstva i umrežavanja – potičemo aktivna partnerstva i umrežavanja na nacionalnoj i europskoj razini kao temeljima razvoja projekta, produbljivanja znanja i širenja stručnih i životnih horizonata;

Duh mjesta - svojim djelovanjem i u sinergiji, sudjelujemo u prepoznavanju i prezentiranju specifičnog duha «Ogulina, zavičaja bajke» i njegove okolice;

Jedinstvenost doživljaja – kreiranje posebnog doživljaja koji će potaknuti kod svakog pojedinca svijest o potrebi brige za prirodne vrijednosti i okoliš.

analiza stanja i okruženja

SWOT analiza

SWOT analiza je proces analiziranja okruženja u kojem se razvija projekt, institucija ili destinacija, na način da se utvrđuju snage i slabosti koje okruženje ima i na koje se može djelovati, te vanjske mogućnosti i prijetnje s kojima će se suočavati u svom radu i mora ih uvažavati. Okruženje se u ovom slučaju analizira kroz postojeće stanje kulturnog i turističkog sektora u Gradu Ogulinu, s posebnim fokusom na ZMP / MTP.

SNAGE	SLABOSTI
Dobra prometna povezanost i lokacija: i) Ogulin u središtu Hrvatske; ii) Đulin ponor u središtu Ogulina.	Infrastruktura (nerazvijena ili uništena): i) mlinovi; ii) vodocrpilišta; iii) kanalizacija; iv) putevi.
Prirodna bogatstva (okoliš): i) bioraznolikost; ii) endemi; iii) prirodne scene za događanja; iv) najdulji špiljski sustav; v) fenomen ponornice; vi) Klek; vii) ljepota kanjona	Nepostojanje ekološke svijesti zajednice i svijesti o vrijednosti destinacije: i) dugogodišnja nebriga; ii) zagađenje; iii) zapuštenost; iv) ne-educiranost stanovništva; v) nepovjerenje u novine; vi) nesigurnost u prihvaćanju novoga; vii) nepostojanje proizvoda i sadržaja
Uspješan razvoj branda «Ogulin, zavičaj bajke» i) uspješna realizacija kratkoročnih i srednjoročnih ciljeva; ii) edukacija lokalnog stanovništva; iii) uspješno vođenje Ogulinskog festivala bajke OGFBA-a već sedam godina	Ekonomska nesigurnost: i) nedostatak sredstava; ii) odljev stanovništva.
Ponos lokalnog stanovništva na: i) baštinu koja je predmetom projekta; ii) rezultate u turizmu i provedenim projektima; iii) prihvaćanju «Ogulina, zavičaja bajke»	Slaba komunikacija i suradnja među dionicima: i) nepostojanje suradnje; ii) nejedinstvenost u odlučivanju različitih sektora; iii) slaba komunikacija među dionicima.
Suvremena atrakcija «Ivanina kuća bajke» financirana iz EU i) znanje u provođenju EU projekata; ii) kvalitetni i školovani ljudski resursi	
Povijest: i) planinarstvo; ii) legende	

Analiza vanjskih mogućnosti i prijetnji neznatno je proširena na demografiju i globalne ekonomske trendove jer je to segment koji se izravno tiče održivosti svakog projekta, pa i projekta Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice. U svakom slučaju, može se zaključiti da je u ovom trenutku udio mogućnosti veći od udjela prijetnji.

Mogućnosti su brojne zahvaljujući općim trendovima kojima lokalne zajednice u okviru EU-a odgovaraju kreativnim, propulzivnim i sustavnim akcijama vrednovanja i očuvanja vlastitog identiteta na opći trend globalizacije i unifikacije kojega sa sobom donosi neoliberalni kapitalizam i "tržištitifikacija" svih segmenata ljudskog života. Tome u prilog ide i zasićenost turista jednoobraznošću, te oni sve više cijene lokalne i autentične vrijednosti destinacija u kojima borave, pa je povećana potražnja za atrakcijama specijalnih interesa i novim destinacijama u kojima je lokalno stanovništvo svjesno i ponosno na baštinjene vrijednosti, te ih je sposobno na suvremen i inovativan način očuvati, zaštititi i komunicirati posjetiteljima i kreirati dodanu vrijednost vlastitome razvoju.

Mogućnosti su svakako prepoznate u trendovima razvoja turističkog sektora kojega određuje sve veća fragmentacija godišnjih odmora, kraći odmori u različitim destinacijama tijekom cijele godine, te interesi takvih posjetitelja koji su usmjereni na inovativne turističke proizvode, vrednuju čistoću i ušćuvanost autentičnih prirodnih ambijenata te autohtonu ponudu.

Sve se više na lokalnim razinama prepoznaje značaj projekata u kojemu lokalni ljudi integralno i cjelovito čuvaju, interpretiraju i prezentiraju svoje nasljeđe (prirodno i kulturno) i na taj način kreiraju dodanu vrijednost i aktivno usmjeravaju vlastiti održivi razvoj. Tome svakako pridonosi i otvaranje sve većeg broja financijskih linija EU fondova koji su dali mogućnost premošćivanja prijetnji koje svakom projektu nosi diskontinuitet ili posvemašnji nedostatak financijskih sredstava za njihovo projektiranje, realizaciju i implementaciju.

Glavne prijetnje prepoznaju se u sporom prihvaćanju novih i inovativnih modela prezentiranja i upravljanja baštinom, novih koncepata i inovativnih rješenja, a posebno u području javno-privatnih partnerstva.

MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE
☐ ulaskom Hrvatske u EU otvaraju se veće mogućnosti pristupa EU fondovima i sufinanciranju inovativnih i kreativnih razvojnih projekata u području kulture i turizma, te regionalnog razvoja	☐ nedostatak razumijevanja i podrške razvoju projekta od strane institucija i pojedinaca na lokalnoj, županijskoj i državnoj razini;
☐ povezivanje i suradnja sa srodnim projektima u EU koje imaju sličnu razvojnu logiku valoriziranja i očuvanja prirodnih fenomena s ciljem kreiranja zajedničkih projekata koji dovode do povećanja kvalitete života vlastitih građana te privlačenja posjetitelja;	☐ nedostatak strateškog planiranja u održivom korištenju prirodnih resursa i vrednovanja održivog razvoja na državnoj i lokalnim razinama;
☐ povećana svijest o potrebi valoriziranja i njegovanja lokalnih identiteta nasuprot globalizacijskim trendovima "unifikacije";	☐ prevladavanje prakse koja podržava sklonost brzim rješenjima nauštrb kvalitete;
☐ mogućnost razvoja inovativnih kulturno-turističkih proizvoda i sustavnog planskog kreiranja jedinstvene kulturno-turističke destinacije;	☐ dugotrajna realizacija projekata zbog nedostatka ili prekida u kontinuitetu priljeva financijskih sredstava koja dovodi do zastarijevanja koncepata i motivacije učesnika i timova;
☐ porast interesa na nacionalnom i lokalnom nivou za čvrstu podršku razvoju projekta kroz razvoj destinacije «Ogulin, zavičaj bajke» koji je sastavni dio ukupnog razvoja Ogulina;	☐ loša gospodarska situacija u regiji (smanjenje proračunskih i izvanproračunskih izvora financiranja, usporavanje investiranja u kulturu i infrastrukturu zaštite kulturne baštine i zaštite prirode na nacionalnoj i lokalnim razinama)
☐ povećana svijest o potrebi zaštite kulturnih i prirodnih vrijednosti kao snažnim pokretačima razvoja;	☐ opasnost od ekstenzivnog i neplaniranog korištenja prirodnih resursa te izazov komodifikacije prirodne baštine unutar legitimnih okvira;
☐ mogućnost razvoja projekta kao inovativnog turističkog proizvoda koji se sustavno i planski razvija doprinoseći razvoju Ogulina, zavičaja bajke kao jedinstvene kulturno-turističke destinacije;	☐ nepoštivanje stručnog i znanstveno utemeljenog mišljenja i vodstva u razvoju i akomodaciji prirodnih resursa u turizmu
☐ mogućnosti da se projekt razvije u istaknuti primjer održivog korištenja prirodnih resursa koji će zahvaljujući novom načinu prezentacije i uređenja biti dobitnikom brojnih strukovnih nagrada i tako doprinijeti još većoj vidljivosti i percepciji Ogulina kao osviještene sredine koja svoj razvoj postavlja na temeljima održivosti	☐ pogoršanje životnog standarda ciljnih skupina i smanjenje dolazaka;
	☐ nepovoljan demografski rast

Analiza dionika

Djelovanje svake javne ustanove treba podršku svojih dionika na putu uspjeha i ostvarenja svog poslanja i vizije. Ovdje donosimo njihovu podjelu na primarne, sekundarne i tercijarne s njihovim popisom i opisom osnovnih uloga u razvoju projekta Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice i na kraju analizom istih u odnosu na stav i interes, odnosno snagu djelovanja i utjecaj na djelovanje i ostvarenje projekta.

Primarni dionici odnose se na lokalne i regionalne (županijske) subjekte, sekundarni na nacionale, a tercijarni na dionike iz širek europskog i svjetskog konteksta.

Primarni dionici

Primarni dionici su glavni baštinici projekta Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice, ujedno i njegovi glavni korisnici i promotori: lokalna zajednica i županija i brojne lokalne i županijske udruge, institucije i pojedinci iz javnog, privatnog i civilnog sektora kojima je uspjeh projekta važan i povezan s njihovim vlastitim uspjehom. U prvom se redu odnose na lokalnu i regionalnu upravu i samoupravu, Grad Ogulin i Karlovačku županiju, posebno onih dionika koji se odnose na zaštitu prirode, kulturne baštine, turizam i održivi razvoj. Brojne kulturno-znanstvene institucije kako na području Ogulina i okolice, tako i na području cijele Karlovačke županije, važne su za razvoj projekta jer je svaka suvremena ustanova svjesna da su umrežavanje i partnerstva zalozi uspjeha svakog projekta, ali i društvene zajednice u cjelini. Turizam i gospodarstvo, posebno predstavnici javnog sektora u ovim granama, sve su svjesniji da je kultura važan i nezaobilazan sektor razvoja turizma, potencijal bez kojega je turistički rast ograničen, a ponuda nedostatna.

Obrazovne su institucije prirodni dionici projekta. Razvoj društva temeljenog na znanju, proces globalizacije, nove tehnologije, nove društvenevrijednosti stvaraju nove potrebe na razini pojedinca i na razini društva. Izazovi koji utječu na razvoj odgojno-obrazovnog sustava; zahtjevi za brzim stjecanjem znanja i vještina, potreba cjeloživotnog učenja, zahtjevi za novim kompetencijama pojedinca koji stavljaju naglasak na razvoj kreativnosti, inovativnosti, rješavanja problema, kritičkog mišljenja, izazovi su za koje je potrebna suradnja odgojno-obrazovnog sustava s drugim institucijama, a na pažljiv, inovativan i cjelovit način prezentirane prirodne vrijednosti i fenomeni su u tom procesu upravo idealni. Suradnja sa školama će, ostvarenjem ciljeva ovog projekta, povećati spremnost destinacije Ogulin, zavičaj bajke za još inovativniji i kreativniji pristup edukaciji i izvanškolskim edukativnim programima. Kod suradnje s školama i cijelim odgojno-obrazovnim sustavom stavljamo naglasak na potpunu prilagođenost prezentacije kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice za osobe s posebnim potrebama, posebno onima s poteškoćama u kretanju, slijepima i slabovidnima.

Sekundarni dionici

Sekundarni dionici su sve sektorski srodne institucije, ustanove, udruge i projekti na nacionalnoj razini koji podupiru održivi razvoj zaštite prirode te projekta Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice, a to su u prvom redu stručne i profesionalne ustanove, udruge ili pojedinci kojima je uspjeh ovog projekta važan i dio osjećanja njihovog vlastitog uspjeha.

Tercijarni dionici

Tercijarni dionici obuhvaćaju međunarodne organizacije, institucije i pojedince kojima je stalo da se projekti poput Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice realiziraju i daju primjer i poticaj ostalim lokalnim zajednicama na valorizaciju svoje prirodne baštine za održivi razvoj. Oni su partneri u zajedničkim projektima, te dijele iste etičke i strukovne kodekse koji su prihvaćeni u međunarodnom kontekstu.

DIONICI	STAV / INTERES (pozitivan - negativan) Ljestvica: ++ 0 --	UTJECAJ / SNAGA (jak - slab) Ljestvica: +++ 0 --
PRIMARNI DIONICI		
Lokalna i regionalna uprava i samouprava (Javni sektor)	++	+++
Institucije i udruge za zaštitu, interpretaciju i prezentaciju prirode - (Javni i civilni sektor)	++	+++
Turizam i gospodarstvo (Javni i privatni sektor)	0	+
Obrazovanje (Javni sektor)	++	-
Istaknuti stručnjaci (Privatni i civilni sektor)	+++	0
Mediji – Ogulin i Karlovačka županija	+++	++
SEKUNDARNI DIONICI		
Izvršna vlast RH	++	+++
Institucije i udruge za zaštitu, interpretaciju i prezentaciju prirode - (Javni i civilni sektor)	+++	++
Turizam i gospodarstvo - Hrvatska (Javni i privatni sektor)	0	+
Obrazovanje - Hrvatska (Javni sektor)	+	0
Istaknuti stručnjaci i umjetnici - Hrvatska (Privatni i civilni sektor)	++	0
Mediji – Hrvatska	++	++
TERCIJARNI DIONICI		
Institucije i udruge za zaštitu, interpretaciju i prezentaciju prirode - svijet (Javni i civilni sektor)	+++	+++
Kulturno-znanstvene institucije i udruge - Europa (Javni i civilni sektor)	+++	+++

Analiza ciljnih skupina

Projekt Održivog korištenja kanjona rijeke Dobre, Đulinog ponora i Medvedice i njegove sastavnice, programi i aktivnosti imaju donekle različite ciljne skupine. Naime, neke su ciljne skupine zajedničke svima, a neke su i specifične. U ovom dijelu zahvatiti ćemo samo djelomičnu analizu ciljnih skupina koja se odnosi na projekt u cjelini, dok će se za razvoj svake pojedinačne njegove sastavnice posebno utvrđivati detaljne ciljne skupine u narednim fazama planiranja i implementiranja projekta. Ciljne skupine podijelili smo na primarne i sekundarne.

Primarna ciljna skupina

- **Obitelji s djecom** (2 do 15 god): zadovoljavanje osnovnih potreba obitelji: druženje, edukacija i zabava tj. kvalitetno provođenje vremena za cijelu obitelj. Zadovoljavanje specifičnih potreba: i) produbljivanje znanja (o kršu, morfologiji, vodi, endemima, običajima – specifičnost života ljudi uz kanjon i ponor), konzumiranje posebnih sadržaja; ii) (adrenalinski sadržaj, kreativne radionice, specijalna kuhinja....);
- **Školske grupe**: (osnovnog i srednjoškolskog uzrasta): u HR ima cca 370 000 učenika u osnovnim školama. Svi oni moraju barem 1 dan provesti na terenskoj nastavi. Također je i veliki broj učenika srednjoškolskog uzrasta koji trebaju provesti terensku nastavu kao dio kurikulumu. Njima će se na zabavan i edukativan način prezentirati prirodno i kulturno povijesno nasljeđe;
- **Djeca i odrasli s posebnim potrebama**: nemaju samo fizičke potrebe, već i prilagođen pristup koji će ih zaintrigirati i potaknuti izgradnjom potrebne infrastrukture prilagođene različitim grupama oštećenja (vid, sluh, i ost.);
- **Jednodnevni izletnici/ekskurzije**: turisti koji dolaze na obalu često dolaze na jednodnevni izlet u druge zanimljive destinacije. Traže različite jedinstvene destinacije koje im predstavljaju prirodno nasljeđe, tradicijsku kuhinju i povijest;
- **Avanturisti i posebne grupe** (*team-building*, seminari): Ogulin je smješten u području očuvanog prirodnog nasljeđa, prekrasnog pejzaža atraktivnog za avanturu, sport i doživljajni turizam;
- **Turisti na proputovanju**: Ogulin je smješten u blizini autoceste A1, glavnoj ruti prema moru. Domaći i strani turisti često tijekom putovanja uzmu odmor;
- **Stručna javnost**: obzirom na specifičnost i neistraženost područja, inovativnom interpretacijom privući će se stručna javnost s područja biospeleologije, geologije, ekologije;
- **Turističke agencije**: promotivnim aktivnostima destinacija će postati još atraktivnija. Animiranjem i sustavnim radom s turističkim agencijama u promociju naše destinacije očekivan je znatan rast broj posjetitelja.

Sekundarna ciljna skupina

- **Lokalni i regionalni poduzetnici:** lokalni i regionalni poduzetnici često trebaju prostora za promociju kako sebe tako i svojih proizvoda i usluga, što ćemo im omogućiti posebnim prezentacijama u prostoru obuhvata projekta;
- **Investitori:** poboljšanjem turističke ponude grada Ogulina povećati će se atraktivnost područja za različite turističke investicije. Iako promotivne aktivnosti nisu direktno ciljane prema investitorima, vjerujemo da će implementacija značajno utjecati na razvoj novih proizvoda i investicija u Ogulinu i okolnim gradovima i mjestima;
- **Lokalne udruge:** udruge će jedan dio aktivnosti same implementirati nakon što se projekt završi (radionice, manifestacije i ostala događanja). Oni neće direktno imati koristi od projekta ali će dobiti mogućnost i prostor za edukaciju;
- **Lokalno stanovništvo:** imat će koristi od novih radnih mjesta i poslovnih prilika, poboljšane uvjete života (uređen do sada zapušten okoliš). Implementacijom ovog projekta, putem edukacije i kreiranja zajedničkih turističkih proizvoda povezat će se dvije županije: Karlovačka i Primorsko-goranska tj. Gorski Kotar. Ove dvije regije su gospodarski nerazvijena, brdsko-planinska područja koja su podložna depopulaciji, a koja imaju veliki neiskorišteni potencijal za razvoj turizma kojim bi se osigurala ujednačenost gospodarskoga razvoja Hrvatske.

opći ciljevi

Opći cilj je razvoj i implementacija infrastrukture za održivo korištenje prirodne i kulturno-povijesne baštine, a osobito valorizacija iste koja će potaknuti stvaranje novih malih poduzetnika i novih radnih mjesta što će rezultirati bogaćenjem turističke ponude za tržište specijalnih interesa.

- 1. CILJ Razvoj i implementacija infrastrukture za održivo korištenje prirodne i kulturno-povijesne baštine**
- 2. CILJ Stvaranje novih malih poduzetnika i radnih mjesta**
- 3. CILJ Obogaćenje turističke ponude za tržište specijalnih interesa**

posebni ciljevi/projektni prijedlozi

Posebni ciljevi proizlaze iz općih, jasni su i ostvarivi u vremenskom roku i putem njih se dolazi do definiranja konkretnih aktivnosti realizacija kojih je mjerljiva. Tijekom razvoja svih segmenata i aktivnosti Projekta, posebno u pojedinim akcijskim planovima sastavnica, za svaki od njih će se razrađivati liste specifičnih ciljeva i zadataka.

Specifični ciljevi su: iii); iv) v) vi).

1. CILJ Razvoj i implementacija infrastrukture za održivo korištenje prirodne i kulturno-povijesne baštine

1.1. Poboljšati poziciju Ogulina kao doživljajne destinacije «Ogulin – zavičaj bajke»:

1.1.1. Projekt kanalizacije – retencije Dobra

- a. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta;
- b. realizacija i izvođenje radova.

1.1.2. Uređenje gradske staze/šetnice oko Đulinog ponora – dio «Rute bajke»

Sastoji se od uređene gradske kružne staze koja povezuje obje strane kanjona, a sastoji od visokog visećeg mosta iznad ponora koji omogućava posjetiteljima pogled odozgora na samom početku staze. Prelaskom kanjona staza se nastavlja uz Park izviđača, te spušta prema kanjonu nakon cca 300-500 m. Tu je niži drveni mostić koji omogućava prijelaz preko kanjona i pogled na fenomen Đulinog ponora i špilje Medvedica iz manje udaljenosti i odozdo. Mostićem se prelazi na drugu stranu kanjona, i staza ponovno vodi do početne točke, u blizini Frankopanskog kaštela.

Staza je uređena i oblikovana prema najsuvremenijim principima uređenja koji se primjenjuju u nacionalnim parkovima i parkovima prirode, s ogradama gdje je potrebno radi sigurnosti. Opremljena je klupama, koševima za smeće, dalekozorima i vidikovcima za promatranje te sustavom za signalizaciju i interpretaciju (signalizacijske, orijentacijske i interpretacijske ploče). Interpretacija je usmjerena na prirodne fenomene, posebne biljne i životinjske vrste, te geomorfološke, speleološke i hidrološke fenomene kanjona, ponora i špiljskog sustava. Na pojedinim mjestima staze/šetnice nalaze se «točke za pripovijedanje» (*storytelling points*). To su mjesta gdje educirani ogulinski vodiči i pripovijedači vodeći posjetitelje pripovijedaju i na taj način pojačavaju doživljaj, *sense of place*.

Naglasak je da se prirodna baština prezentira na dostojanstven način koji komunicira poštovanje prirode, ljepote i vrijednosti krajolika i urbanog okoliša. Interpretacija je usmjerena na prirodne fenomene koji su značajni za rijeku Dobru, te na mlinice koje su se u velikom broju nekada

ovdje nalazile. Memorija na mlinice se oblikuje umanjenim replikama mlinica koje su van dohvata vodenog vala kada je Dobra nabujala, kako bi se osigurala njihova održivost.

- a. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta staze;
- b. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta za signalizaciju i interpretaciju, te urbanu opremu;
- c. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta za rasvjetu staze;
- d. realizacija i izvođenje radova.

1.1.3. Uređenje puta uzduž kanjona Dobre za pješake, bicikliste i nordijsko hodanje i skijanje (*nordic walking* i *langlauf*) - dio «Rute bajke»

Uređeni put uzduž kanjona (duljine 2 km) opremljen je klupama, stolovima, sjenicama, koševima za smeće, dalekozorima, vidikovcima i označenim foto točkama (*photo point*) za promatranje te sustavom za signalizaciju i interpretaciju (signalizacijske, orijentacijske i interpretacijske ploče). Dio opreme su i drveni pokretni štandovi za izlaganje i prodavanje lokalnih proizvoda. Interpretacija je usmjerena na prirodne fenomene koji su značajni za rijeku Dobru i na tradicijski život uz Dobru, osobito na mlinice koje su se u velikom broju nekada ovdje nalazile. Memorija na mlinice se oblikuje umanjenim replikama mlinica koje su van dohvata vodenog vala kada je Dobra nabujala, kako bi se osigurala njihova održivost. Na pojedinim mjestima se nalaze posebne instalacije istaknutih umjetnika Land Art te se organizira i Land Art festival s naglaskom na bajkovito i čudesno.⁶ Staza je opremljena i dokovima ukoliko i na mjestima gdje je to moguće s obzirom na prirodu toka Dobre.

- a. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta puta;
- b. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta za signalizaciju i interpretaciju, te urbanu opremu;
- c. izrada idejnog rješenja Land Art instalacija i festivala;
- d. realizacija i izvođenje radova.

1.1.4. Uređenje interpretacijskog centra «Hrvatski centar bio-speleologije»

U jednom od objekata koji se nalaze na gradskoj stazi/šetnici oko Đulinog ponora predlaže se urediti Interpretacijski centar za interpretaciju najduljeg špiljskog sustava u Hrvatskoj – Medvedica. Glavni medij interpretacije treba biti suvremena multimedijalna izložba koja posjetitelje upoznaje s bio-speleologijom, sa špiljskim sustavom, njegovim geomorfološkim, hidrološkim, biološkim i ostalim osobitostima, ali i kroz optiku bajke Regoč, odnosno bajkovitog Legengrada.

⁶ Land Art je umjetnički pokret u kojem su krajolik i umjetničko djelo neraskidivo povezani. To je umjetnička forma koja je stvorena u prirodi, koristeći prije svega prirodne materijale kao što su tlo, zemlja, stijene, organski mediji (trupci, grane, lišće) i voda, a ponekad i uvedene materijale poput betona, metala, asfalta ili mineralnih pigmenata. Nije da se skulpture samo nalaze u krajoliku, već je krajolik sredstvo njihova stvaranja. Radovi stoje na otvorenom, daleko od civilizacije, ostavljeni da se mijenjaju i erodiraju pod utjecajem prirodnih sila. Vidi više: <http://carobna-suma.com/2012/05/31/land-art/>

- a. izrada idejnog projekta stalne muzejske izložbe
- b. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta građevinskog uređenja zgrade;
- c. izrada izvedbene dokumentacije projekta stalne muzejske izložbe;
- d. realizacija i izvođenje radova.

1.1.5. Uređenje hortikulture atrakcije u Parku izviđača: «Đulin vrt»

Hortikulturnim rješenjem inovativno i originalno osnažiti atraktivnost Parka izviđača oblikovanjem «Đulinog vrta». Putem biljaka i parkovne arhitekture oblikovati nadahnutu hortikulturnu interpretaciju legende o Đuli. Hortikulturno rješenje mora biti usklađeno s projektom uređenja gradske staze/šetnice oko Đulinog ponora i Rutom bajke. Sastavni dio je i mala pozornica ili paviljon za pripovijedanje.

- a. izrada idejnog projekta;
- b. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta;
- c. realizacija i izvođenje radova.

1.1.6. Uređenje tematskog zabavnog parka «U zavičaju bajke»

Zabavni park ime je skupinu zabavnih privlačnosti na jednoj lokaciji za uživanje većeg broja ljudi. Zabavni park je mnogo složeniji od igrališta ili gradskog parka, jer sadržava privlačnosti koje nisu ciljani na samo uske starosne skupine, već sadrži privlačnosti za sve dobne skupine. Tematski zabavni park «U zavičaju bajke» je multidisciplinarni projekt koji objedinjuje hortikulturu, arhitekturu, dizajn i nove tehnologije. Smješten je na širem području kanjona rijeke Dobre i glavne su tematske potke za razvoj njegovih zabavnih atrakcija bajke Ivane Brlić Mažuranić. Osnovna pretpostavka ovog zabavnog parka je da počiva na principima održivosti: od upotrebe održivih izvora energije i što prirodnijih i zdravijih materijala.

- d. izrada idejnog projekta;
- e. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta;
- f. realizacija i izvođenje radova.

2. CILJ Stvaranje novih malih poduzetnika i radnih mjesta

2.1. Potaknuti zapošljavanje i samozapošljavanje, osobito mladih visoko-obrazovanih ljudi:

2.1.1. Potaknuti otvaranja prodajnih i uslužnih djelatnosti uzduž kanjona rijeke Dobre (na stazi/šetnici i na putu): izlaganje i prodavanje obrtničkih i autohtonih proizvoda;

2.1.2. Potaknuti održavanje kostimiranih sajмова i prodaje lokalnih proizvoda uzduž kanjona rijeke Dobre;

2.1.3. Edukativna kostimirana vođenja po kanjonu Dobre.

2.2. Razviti poduzetnički interes lokalnog stanovništva za kreativno korištenje prostora koje je fizički vezano za kanjon Dobre, Đulin ponor i Medvedicu

2.2.1. Kreiranje urbanih atrakcija kao pojačivača brenda - rute, interaktivne interpolacije i slično;

2.2.2. Kontinuirano organiziranje radionica za stručno usavršavanje građana i programa cjeloživotnog učenja;

2.2.3. Sustavno i kontinuirano praćenje i evaluacija razvoja destinacije i provođenja svih donesenih strategija u realnost.

2.3. Porast prihoda iz turističkog sektora u proračunu Grada, Karlovačke županije i RH

3. CIJ Obogaćenje turističke ponude za tržište specijalnih interesa

3.1. Razviti infrastrukturu za razvoj turizma specijalnih interesa

3.1.1. Adrenalinska zona/park nad Đulinim ponorom

Opremiti područje iznad Đulinog ponora (pored visećeg mosta) opremom za potrebe *rope jump*, *base jump*, *zip line*, *bungee jumping*. Izdavanje posebnih koncesija i održavanje programa u ograničenom vremenu (samo vikendima u određenim satima) kako se ne bi ometali ostali posjetitelji. Važan menadžment posjetitelja i programa.

- a. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta ukoliko je potrebno;
- b. odabir za koncesiju odvijanja programa;
- c. realizacija i izvođenje radova.

3.2. Razviti sadržaj turizma specijalnih interesa koji će biti kompatibilan i kao takav dopuna sadržaju Centra za posjetitelje "Ivanina kuća bajke" i tematskoj Ruti bajke u prostoru:

3.2.1. Festival adrenalina

Jednom godišnje organizirati međunarodni festival adrenalina u javno-privatnom partnerstvu gdje se organizacija festivala prepušta licenciranom organizatoru.

- d. izrada izvedbene dokumentacije i glavnog projekta ukoliko je potrebno;
- e. odabir za koncesiju odvijanja programa;

f. realizacija i izvođenje radova.

faze projekta

Pripremna faza

U pripremnoj fazi predviđena je izrada sve potrebne dokumentacije (idejno/izvedbene dokumentacije) i pribavljanje svih potrebnih dozvola za:

1. Projekt kanalizacije – retencije Dobra
2. Gradska staza/šetnica oko Đulinog ponora – dio «Rute bajke»
3. Put uzduž kanjona Dobre za pješake, bicikliste i nordijsko hodanje i skijanje (*nordic walking* i *langlauf*) - dio «Rute bajke»
4. Interpretacijski centar «Hrvatski centar bio-speleologije»
5. Hortikulturalna atrakcija u Parku izviđača: «Đulin vrt»
6. Tematski zabavni park «U zavičaju bajke»
7. Adrenalinska zona/park nad Đulinim ponorom
8. Festival adrenalina

Prva faza

U prvoj fazi predviđen je razvoj/izgradnja planirane infrastrukture:

1. Projekt kanalizacije – retencije Dobra
2. Gradska staza/šetnica oko Đulinog ponora – dio «Rute bajke»
3. Put uzduž kanjona Dobre za pješake, bicikliste i nordijsko hodanje i skijanje (*nordic walking* i *langlauf*) - dio «Rute bajke»
4. Interpretacijski centar «Hrvatski centar bio-speleologije»
5. Hortikulturalna atrakcija u Parku izviđača: «Đulin vrt»
6. Tematski zabavni park «U zavičaju bajke»
7. Adrenalinska zona/park nad Đulinim ponorom
8. Festival adrenalina

Druga faza

U drugoj fazi predviđeno je opremanje planirane infrastrukture:

1. Projekt kanalizacije – retencije Dobra
2. Gradska staza/šetnica oko Đulinog ponora – dio «Rute bajke»
3. Puta uzduž kanjona Dobre za pješake, bicikliste i nordijsko hodanje skijanje (*nordic walking* i *langlauf*) - dio «Rute bajke»
4. Interpretacijski centar «Hrvatski centar bio-speleologije»
5. Hortikulturalna atrakcija u Parku izviđača: «Đulin vrt»
6. Tematski zabavni park «U zavičaju bajke»
7. Adrenalinska zona/park nad Đulinim ponorom

Treća faza

U trećoj fazi predviđena je izrada akcijskog plana upravljanja i marketinga planirane infrastrukture:

2. Gradska staza/šetnica oko Đulinog ponora – dio «Rute bajke»
3. Puta uzduž kanjona Dobre za pješake, bicikliste i hodanje skijanje (*nordic walking* i *langlauf*) - dio «Rute bajke»
4. Interpretacijski centar «Hrvatski centar bio-speleologije»
5. Hortikulturalna atrakcija u Parku izviđača: «Đulin vrt»
6. Tematski zabavni park «U zavičaju bajke»
7. Adrenalinska zona/park nad Đulinim ponorom
8. Festival adrenalina

očekivani rezultati

Izravni

- izgrađena i opremljena nova turistička atrakcija - očuvana, valorizirana i kreativno interpretirana prirodna baština (sačuvana bioraznolikost i geomorfološki fenomeni) dostupna turističkom tržištu, osobito tržištu specijalnih interesa;
- povećan turistički promet;
- unaprijeđena turistička ponuda Ogulina i Karlovačke županije tj. kontinentalnog dijela Hrvatske;
- poboljšana vidljivost Ogulina kao destinacije doživljajnog turizma (i Karlovačke županije).

Neizravni

- princip održivosti usvojen kao model upravljanja prirodnom baštinom;
- poboljšana specifična znanja lokalne zajednice koja je uključena u menadžment prirodnom i kulturno-povijesnom baštinom - poboljšana poduzetnička inicijativa s naglaskom na kreativnost i izvrsnost u poslovanju;
- disperzija turističke ponude.

annex

Ogulin, zavičaj bajke

Ogulin – zavičaj bajke donosi viziju održivog razvoja kulturnog turizma u Gradu Ogulinu i strateški je plan razvoja destinacije. U studiji koju je naručila TZ Grada Ogulina, Ogulin se pozicionira kao bajkovito odredište koje polazište za prepoznavanje i valorizaciju vlastitog kulturnog i turističkog, pa i tržišnog identiteta i napretka sažima u svojevrsnoj „robnoj markici“ *Ogulin, zavičaj bajke*. Ogulin kroz bajku doživljava svojevrsnu razvojnu transformaciju: postaje razvijena turistička destinacija, te ugodno, zdravo i prosperitetno mjesto za život. *Zavičaj bajke* sa svojim stanovnicima i posjetiteljima najizravnije i najmarkantnije komunicira putem dvaju krovnih kulturno-turističkih proizvoda: „Ogulinskog festivala bajke“ (OGFB) i muzeja/centra za posjetitelje „Ivanina kuća bajke“, a projektna studija donosi sustavan plan njihova razvoja. Projektnu studiju izradila je Dragana Lucija Ratković Aydemir iz tvrtke Muze d.o.o. 2006. Godine, a provodi ju TZ Grada Ogulina.

Ivanina kuća bajke

Centar za posjetitelje „Ivanina kuća bajke“ (u nastavku: IKB) jedinstven je multimedijalni i interaktivni centar za posjetitelje koji svojom stalnom izložbom postavljenom na principima znanja, kreativnosti i upotrebi novih tehnologija slavi bajke i bajkovito stvaralaštvo kako djelanajznačajnije hrvatske spisateljice bajki, Ivane Brlić-Mažuranić, rođene u Ogulinu 1874. godine, tako i svih ostalih značajnih hrvatskih i svjetskih bajkopisaca. Centar za posjetitelje otvara svoja vrata 13. prosinca 2013. godine, u godini kada Hlapić, lik iz djela naše spisateljice i domaćice našeg stalnog izložbenog postava, slavi sto godina postojanja. Ideja o stvaranju centra za posjetitelje „Ivanina kuća bajke“ rodila se u 2006. godini kada je na narudžbu nositelja projekta TZ Grada Ogulina, s direktoricom Ankićom Puškarić na čelu, izrađena prvotna projektna ideja i studija razvojno istraživačkog projekta kulturnog turizma „Ogulin - zavičaj bajke“ koju je izradila Dragana Lucija Ratković Aydemir iz tvrtke Muze d.o.o. za savjetovanje i upravljanje projektima u kulturi i turizmu u Zagrebu. Ubrzo nakon toga tim TZ Grada Ogulina s velikim je entuzijazmom i željom za što bržom implementacijom prionuo na posao. Centar za posjetitelje, uz Ogulinski festival bajke, zamišljen je kao stup razvoja jedne sasvim jedinstvene i specifične destinacije kulturnog turizma u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske. Osnovni je pokretač cijele ideje proizašao iz činjenice da se upravo ovdje, u Ogulinu, rodila najznačajnija hrvatska spisateljica bajki – Ivana Brlić-Mažuranić i da su „Priče iz davnine“, djelo njenog najvećeg uspjeha, duboko prožete Ogulinom, posebno njegovom nematerijalnom baštinom predaja i legendi, te prirodnom ljepotom ovoga kraja. S druge pak strane, bajka kao široko rasprostranjena književna vrsta ima veliki potencijal za kreativno djelovanje i daje podlogu za komuniciranje Ogulina sa svim njegovim gostima te otvara put i poticaj za interkulturalnu razmjenu.

Dana 15. ožujka 2012. godine TZ Grada Ogulina sklapa ugovor sa Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije Zagreb, o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt Centar za posjetitelje „Ivanina kuća bajke“. Projekt se razvio zajedničkim ulaganjem napora u njegovu izvedbu kroz suradništvo TZ Grada Ogulina i tvrtke Muze d.o.o. zajedno s njenim kreativnim partnerima: Studio Cuculić zaduženim za dizajn, te studio Revolucija dizajna zaduženim za multimediju. Postizanje uspješnosti projekta ne bi bilo moguće bez motiviranog lokalnog stanovništva koje kroz volonterski rad sudjeluje u aktivnostima ostvarenja projekta i podržava svoj grad kao zavičaj bajke.

Glavni cilj projekta je razvoj kulturne i turističke infrastrukture bazirane na nematerijalnoj kulturnoj baštini – bajci. Jedinственost interpretacije baštine u Centru za posjetitelje Ivanina kuća bajke i tematiziranje krajolika Ogulina Rutom bajke osnažuje identitet grada Ogulina – zavičaja bajke i tako pozicionira Ogulin na turističku i kulturnu kartu Hrvatske, Europe i svijeta kao poželjnu destinaciju doživljaja, ali u prvom redu kao mjesto koje razvija i obogaćuje svoj *sense of place* tako važan za svo lokalno stanovništvo a onda i za sve posjetitelje Ogulina.

Ogulinski festival bajke

Ogulinski festival bajke (OGFB) je kulturna manifestacija u kojoj se, kroz slavljenje bajke i bajkovitog stvaralaštva, potiče, ostvaruje i pokazuje umjetnička i kulturna produkcija namijenjena djeci, mladima i odraslima. OGFB-ov program obuhvaća kazalište, crtani film, edukativne radionice i glazbu. OFB ugošćuje umjetnike i umjetničke organizacije raznolikih umjetničkih izraza i oblika, osnažujući lokalnu umjetničku i kulturnu produkciju, te interkulturalnu suradnju.

Baština bajki najprevođenije, omiljene hrvatske spisateljice za djecu Ivane Brlić Mažuranić, rođene Ogulinke, bila je poticaj za pokretanje ovakvog festivala. Ljepota prirode ogulinskog kraja, jedinstveni kulturni potencijal Ivaninih priča protkanih legendama iz staroslavenskih vrela, slojevita mudrost narodne usmene tradicije utkane u bajke idealna su osnova za poticanje kulturnog stvaralaštva te kulturne suradnje.

Ogulinski festival bajki želi, između ostalog, pokrenuti kreativne snage i utopijske energije na stvaranju svih oblika kreativnog rada, a prvenstveno kazališta. Festival svoj razlog vidi i u omogućavanju zainteresiranima rad na projektima za djecu i omladinu. Stoga će festival inicirati i podržavati kreativne umjetničke projekte, organizirati susrete umjetnika i stručnjaka i na taj način povezivati suradnike u kreativnom procesu. Pomagat će namjenske predstave osmišljene da ih zajedno gledaju roditelji i djeca. Osim glavnog programa, festival će inicirati kulturne aktivnosti u manjim društvenim zajednicama, u školama ogulinskog kraja te obiteljima. Festival će poticati samostalnost i odgovornost sudionika u umjetničkom i proizvodnom procesu te postavljanju pitanja od javnog interesa.

Ruta bajke

Tematska ruta bajke u *Ogulinu, zavičaju bajke* sastavni je dio implementacijskog paketa istoimenog razvojnog projekta kulturnog turizma. U sklopu tematiziranja i interpretiranja destinacije, ogulinska ruta bajke cjelogodišnja je atrakcija, koja se jednako obraća organiziranim, grupnim kao i individualnim posjetiteljima. Uređenje tematskog puta bajke obuhvaća vizualnu signalizaciju s interpretacijskim pločama smještenim u

blizini najznačajnijih prirodnih i kulturnih znamenitosti, zatim označavanje raznih ugostiteljskih i drugih sadržaja posebno dizajniranim piktogramima, tiskani materijal s legendama i kartom grada i okolice, središnji info-pult u sklopu Turističkog informativnog centra (koji će se uskoro otvoriti u sklopu ureda Turističke zajednice); te prezentaciju rute na internetu preko inovativno dizajnirane web stranice *zavičaja bajke*. Dizajn interpretacijskih ploča od pleksiglasa koji potpisuje studio Cuculić iz Zagreba 2007. godine nagrađen je prestižnom dizajnerskom nagradom *Red Dot*.